

Degrelle, a la Brussel·les ocupada pels nazis, saluda a la romana, el pas dels seus legionaris sota la creu gammada

Degrelle, el nazi dels espanyols

Leon Degrelle, Josef Mengele, Klaus Barbie... són noms que han saltat als titulars de la premsa, quaranta anys després d'acabada la Segona Guerra Mundial. Els crims nazis encara colpeixen la memòria universal, i el fet que tants seguidors de Hitler, sovint importants, segueixen en llibertat és un dels rostres més sinistres de la postguerra.

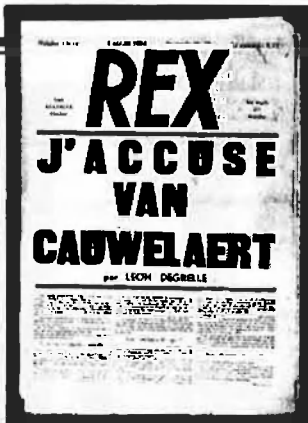
Segons el caçanazis Simon Wiesenthal, uns 35.000 nazis continuen lliures arreu del món. Degrelle n'és un. Barbie, amb menys sort, està presoner a França, tot esperant ser jutjat. Segons creuen alguns, Mengele va morir al Brasil en 1979.

Però fonts israelianes consultades per EL TEMPS indiquen que podria viure encara, si bé l'estat d'Israel no en té una opinió oficial.

A quaranta anys de distància, el malson de la barbàrie nazi converteix tots els nazis impunes en una qüestió ben actual. Dolorosament actual.

J. CASTELLA-GASSOL

Les repúbliques bananeres llatinoamericanes s'han disputat, en les últimes dècades, el dubtós privilegi de veure quina amagava el més gros criminal de guerra nazi escapat de la justícia. Eichmann —el principal responsable de l'exterminació dels jueus als territoris ocupats per les tropes hitlerianes— s'amagà a l'Argentina; el Dr. Mengele —l'assassí del camp de concentració d'Auschwitz— trobà refugi al Brasil. També han rivalitzat en aquest joc les dictadures àrabs: Alois Brunner —el responsable de la matança de 46.000 jueus grecs— és actualment emboscacat a Síria, sota la protecció del govern de Damasc. La jove monarquia espanyola té

Primera pàgina del setmanari «Rex», de 1936

també el seu nazi refugiat: Leon Degrelle —condemnat a mort en rebel·lia per la justícia belga—, la situació del qual pot variar d'ara endavant, arran de l'entrada de l'Estat espanyol al Mercat Comú Europeu.

En teoria, els interessos econòmics que mouen

l'ara enfortida Comunitat Econòmica Europea no tenen res a veure amb la persecució dels últims nazis escapats de la justícia dels «aliats» a l'acabament de la Segona Guerra Mundial. Però la pràctica política i el joc d'interessos entre els diferents països es mouen mitjançant complicats i obscurs mecanismes, i el cert és que la protecció donada per Madrid al nazi Degrelle ha estat, durant anys, un dels arguments de la diplomàcia belga per oposar-se a l'entrada d'Espanya al Mercat Comú.

Desaparegut l'obstacle fonamental, i del tot formal, per entrar al club de les democràcies occidentals, en desaparèixer el rabassut dictador d'El Pardo, i en dotar-se l'Estat espanyol d'una constitució acceptable pel Club de Roma, la prolongació de la protecció espanyola a Degrelle pot esdevenir un afer força incòmode.

L'existència de Degrelle com a fugitiu de la justícia ha estat recordada fa poques setmanes pel diari barceloní *El Correo Catalán*. El mateix diari, amb motiu de les investigacions que es porten a terme al Brasil per identificar les suposades restes de l'assassí d'Auschwitz, ha publicat l'opinió de Samuel Toledano, president de la Comunitat Israeliana Espanyola. El senyor Toledano, abonant la tesi dels investigadors dels crims de guerra nazis, ha dit que «l'interès informatiu provocat per la possible identificació de Mengele... provocarà una renovada pressió sobre els criminals importants que han pogut, fins avui, escapar de la justícia».

Justament aquest podria ser el cas de Leon Degrelle, que té casa a Madrid i a la Costa del Sol, sota una identificació falsa i que

viatja fornit d'un carnet d'identitat fals, proporcionat per l'acollidora policia política de Franco.

L'alumne de monsenyor Picard

Aquesta història té el començament uns quants anys enrere...

Degrelle, a Madrid, brindant amb «Fabiolo»

A les acaballes de la Primera Guerra Mundial, la Bèlgica en aparença provincialiana ha esdevingut la primera potència comercial del món, gràcies a la seva vasta colònia del Congo (avui anomenat Zaire). Però el crac mundial del 1929 fa més agudes les reivindicacions socials, i la irresolta qüestió lingüística i territorial de la comunitat flamenca (que parla holandès) aguditza la inestabilitat d'aquest estat una mica artificial, en el qual predomina la comunitat valona (de parla francesa). Aquesta Bèlgica, que en realitat és la part meridional dels antics Països Baixos, i que s'havia separat d'Holanda tot just en 1830, és una suma de territoris plans, ventilatats pels vents freds de l'oceà Atlàntic, «Le plat pays qui est le mienne», que va cantar Jacques Brel.

Degrelle, a Madrid, en 1969

Cap a 1930 fermenten en aquest panorama les noves idees feixistes, i aquí no hauria passat gran cosa si només s'hagués tractat d'idees, que en aquells temps eren compartides per grups ben diferents entre ells. La idea de restablir

dijn feia vibrants discursos al jovent perquè es llancés a la recerca de l'absolut i de la renovació del món sota la visió mística de *Christus Rex*.

El canonge Cardijn era el fundador de la JOC (Joventut Obrera Cristiana);

mana i cantava *Giovinezza* (l'himne del jovent feixista italià)...».

Així, en aquella atmosfera, monsenyor Picard encomanà a un jove activista la direcció d'una nova casa d'edicions, instal·lada al secretariat de l'Acció Catòlica, a Brussel·les. El nom de la casa editorial era ben simbòlic: Rex. El del nou director, Leon Degrelle, un való de 25 anys d'edat; un jove catòlic ben plantat i enèrgic, més semblant a un llançador de javelina que a un intel·lectual. Havia nascut en 1906 a la petita vila de Bouillon, quasi tocant a la frontera francesa, i se'l veia que faria carrera.

De les edicions Rex, en sortiria el moviment del mateix nom, que en 1933 —al punt més calent dels feixismes— donà a conèixer el seu primer manifest; entre altres coses, deia:

ten a les eleccions legislatives i guanyen uns quants escons. El 1940, després de trencar les relacions amb l'església i amb Bèlgica envaïda pels alemanys, Degrelle es posa al davant de la «legio Wallonie», un cos d'homes armats amb l'uniforme alemany que lluita contra els russos i... contra els propis compatriotes. La vigília del 12 d'octubre del 1944, quan ja es veia que els nazis estaven perdent la guerra, es va sentir per ràdio la veu amenaçant de Leon Degrelle: «He demanat al meu *führer* 20.000 bombes, perquè castiguin un poble imbècil, i facin d'Anvers una ciutat sense port o un port sense ciutat, us ho asseguro...».

Les bombes, efectivament, hi foren llançades, i quan a final d'aquell mes els aliats alliberaren Bèlgica, es comptabilitzà els estralls de l'ocupació alemana. Entre els milers de

el germà de la reina de Bèlgica. (Foto reproduïda de «Cambio 16», any 1977.)

els antics territoris anteriors al 1830 era, per exemple, compartida per molts flamencs, i no sols pel Verdinazo (Vereiniguing Dienst National-Solidaristen), o associació de Solidaris Flamencs, una tendència dels qual s'ajuntà als nazis alemanys, mentre que una tendència diferent, la més nacionalista o separatista, sota la direcció de Van Bilsen, féu costat al «maquis», a la resistència contra els alemanys, quan aquests van envair el territori belga en 1940.

A Brussel·les es va estendre ràpidament un altre corrent d'idees, nascut al si de determinats ambients de l'Acció Catòlica, semblant al desenvolupat en aquells temps en molts altres països europeus. Primerament, en l'ambient reclòs de les capelles, i després, a l'aire lliure, el canonge flamenc Josef Car-

ja tenia força predicament internacional, i, també, sobretot, la col·laboració de monsenyor Picard, un activista incansable que compartia amb molta gent l'admiraçió per Mussolini. Ho ha explicat justament Raymond de Becker, un belga, alumne i, per tant, víctima, de Cardijn i de Picard, que per col·laboració amb els alemanys fou condemnat a la postguerra:

«Tots érem, en aquella època, influïts per una mena de feixisme... Els ambients d'Acció Catòlica que jo freqüentava demostraven vives simpaties pel feixisme italià... Monsenyor Picard proclamava arreu el geni de Mussolini... Mitjançant pelegrinatges s'afavorien els contactes amb Itàlia i amb el feixisme. En tornar d'un viatge que hi vaig fer amb altres tres-cents estudiants, tothom saludava a la ro-

Parece que sólo se pretende expulsarle de España

Busca y captura de León Degrelle

Se ha cursado a los funcionarios de la Policía española una orden de busca y captura de León Degrelle, jefe que fue del partido rexista belga y exiliado en España desde 1945, según se afirma en un mensaje bien informado por oficiales a Europa Prasa...

...degrulle volvió a España en un caso de su captura... por el gobierno de E... CONSTANTINA A media tarde circuló el rumor por Madrid de que Degrelle se encontraba en... (text partially obscured)

Madrid, 1970: el periòdic «Nuevo Diario» anuncia l'ordre de detenció de Degrelle. El govern belga n'havia demanat l'extradició

«Rex és un moviment d'Acció Catòlica que... pel seu esperit apostòlic, la seva intransigència, la seva mística i la seva unitat, es dona a Bèlgica, per envigorir-ne la sang... i a Crist, Christus Rex, en consagrar-li tots els esforços dels seus soldats i dels seus apòstols...».

Tres anys més tard, el 1936, el rexistes es presen-

morts i de deportats, uns quants milers havien estat víctimes dels rexistes, bé per obra de la delació als nazis, bé per accions directes.

S'apagava la flama de la guerra, i sobre aquella Europa en cendres ocupada pels russos i pels aliats occidentals, ¿on podia trobar refugi un personatge com Degrelle? El lloc més

proper era l'Espanya de Franco.

Brussel·les contra Madrid

El 7 de maig de 1945, havent capitulat Alemanya, un bimotor Heinkel, amb poca gasolina i sis homes desesperats, travessava l'Atlàntic i aterrava a la platja de Sant Sebastià, al País Basc administrat per Espanya. Un dels sis fugats era Degrelle, que havia ja tingut relacions amb els feixistes espanyols abans de la guerra, a través d'Alfredo Mahou —el de les cerveses del mateix nom.

Però les notícies també volaven, i en l'època dels processos de Nuremberg, Brussel·les demanà a Madrid l'extradició del fugat. Madrid la refusà. Semblants demandes d'extradició foren fetes en els anys subsegüents, sense resul-

INFORMACION GENERAL

El president desconocia que el caudillo belga del raxismo se encuentra en España

Bélgica quiere que Suárez entregue al nazi Degrelle

El nazi Degrelle, exiliado de la Alemania nazi, fue el responsable de la ocupación de Bélgica por los nazis durante la Segunda Guerra Mundial. Por su participación en la guerra, fue considerado uno de los criminales de guerra más importantes de la Segunda Guerra Mundial.

Estrasburg, 1979: Bèlgica torna a demanar-ne l'extradició. (Foto: «El Correo Catalán».)

tat. En l'època daurada de l'Opus a Espanya, el ministre belga Spack va insistir, i va ser el mateix Degrelle qui, en declaracions a un periodista espanyol de confiança, va explicar: «Els espanyols pensaven que el fet de lliurar-me facilitaria l'entrada d'Espanya al Mercat Comú».

Era previsible que la qüestió es tornés a plantejar després de la mort de Franco, i així succeí. Quan a començament del 1979 el petit ministre espanyol d'Afers Estrangers del govern Suárez, el senyor Marcelino Oreja, agafà els portants i viatjà a Brussel·les, per negociar el

debatut ingrés a l'Europa de debò, sabia que no sols hauria de parlar de tomàquets i d'indústries, però, a més, els belgues li van plantejar una qüestió inesperada i que el va deixar ben aturat: ¿el parlamentari socialista való senyor Dejardin demanà, un altra vegada, l'extradició de Degrelle! Al Consell d'Europa el mateix parlamentari va plantejar la qüestió a Suárez. Però, naturalment, les aleshores anomenades «forces fàctiques» encara tenien molta força. Ara, a l'estiu del 1985, justament al cap de quaranta anys de la capitulació nazi, aquest cronista creu tenir indicis que l'afer Degrelle, un vell plet entre la Bèlgica de llarga tradició democràtica i l'Espanya tradicional i fàctica, tornarà a sortir a la llum pública.

Llibres valencians a preus populars
2n Encontre d'Escriptors del Mediterrani

Excm. Ajuntament de València
Delegació de Cultura